

DI ANALYSE

Morten Munch Jespersen, konsulent
Andreas Fernstrøm, chefanalytiker
MMUJ@di.dk, AFE@di.dk

SEPTEMBER 2020

Fordelingsmæssige effekter af DI's 2030-plan

Indeværende notat beskriver den metode og de forudsætninger, der danner grundlag for beregningen af de fordelingspolitiske konsekvenser af DI's 2030-plan – Danmark tilbage til fremtiden.

I DI's 2030-plan "Danmark tilbage til fremtiden" opstiller DI fem overordnede målepunkter for Danmarks udvikling frem mod 2030. Blandt disse indgår målet om, at effekterne af planen skal komme alle dele af samfundet til gode, og at alle indkomstgrupper derfor skal opleve at få flere penge mellem hænderne som følge af planen.

For løbende at kunne måle fremdriften mod målet, har DI konkret formuleret den ambition, at de 40 pct. af danskerne, der tjener mindst, skal opleve en fremgang i deres forbrugsmuligheder svarende til minimum 2,5 pct. af deres nuværende disponible indkomst, når kalenderen viser 2030.

I forbindelse med beregningerne af de indkomstmæssige og fordelingsmæssige effekter af DI's 2030-plan tager DI i langt overvejende grad udgangspunkt i centraladministrationens egne tal, som de er videregivet i f.eks. udvalgssvar, lovforslag og rapporter samt i direkte dialog¹. Det medfører som udgangspunkt, at DI's beregninger og forudsætninger vil ligge tæt op ad centraladministrationens resultater, forudsætninger og antagelser.

Effekt på gini-koefficienten

DI opgør den fordelingspolitiske effekt af DI's 2030-plan ved gini-koefficienten, som beskriver fordelingen af disponible indkomster

---

¹ Se bla. Svar på Finansudvalgets spørgsmål 62 af 19. september 2019, Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 540 af 1. juli 2020 og Svar på Finansudvalgets spørgsmål 69 af 19. december 2012.

på tværs af befolkningen. I beregningen af gini-koefficienten medregner DI, i overensstemmelse med centraladministrationens regnemetoder, alene de forslag, der har direkte indvirkning på den disponible indkomst. Det omfatter konkret følgende forslag²:

1. En afskaffelse af topskatten.
2. En afskaffelse af den grønne check.
3. En lavere og mere ensartet kapitalbeskatning.
4. En afskaffelse af lønindkomstreguleringen af folkepensionen.
5. En omlægning af SU'en, så SU til kandidatuddannelser bliver omlagt til lån.

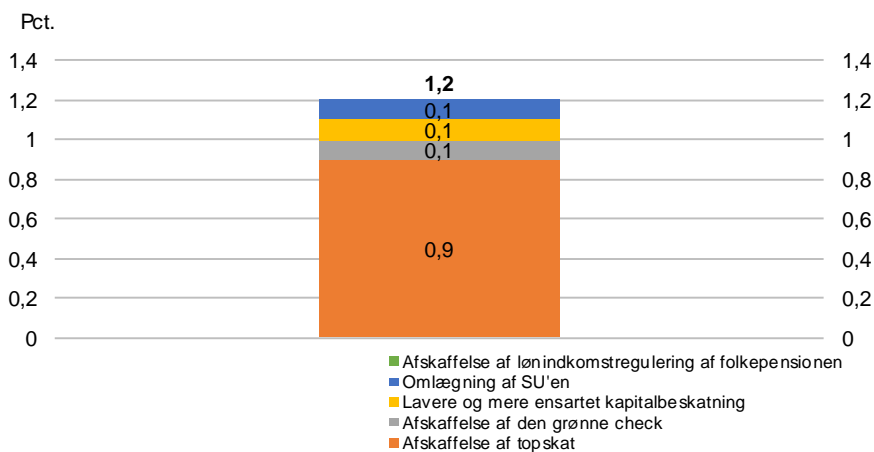
Opgjort på denne måde resulterer DI's 2030-plan i en stigning i uligheden opgjort ved gini-koefficienten på ca. 1,2 procentpoint i 2030.

Af de ovenstående forslag er det primært afskaffelsen af topskatten, der medvirker til at øge uligheden. Således medfører dette forslag isoleret set en stigning i uligheden på ca. 0,9 procentpoint.

Særligt afskaffelsen af topskatten øger uligheden

Virkning på gini-koefficienten ved DI's forslag, pct.-point.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Finansministeriet og Skatteministeriet

---

Som DI også argumenterer for i sin 2030-plan, giver det imidlertid et ufuldkomment billede af de fordelingspolitiske konsekvenser af

---

² I en tidligere version af DI's 2030-plan - "Sammen skaber vi grøn vækst" - indgik også forslag om at fjerne loftet over beskæftigelsesfradraget samt at afskaffe aktivitetstillæget i kontant-hjælpssystemet. Begge disse forslag er imidlertid udgået af dette års 2030-plan, hvorfor de ikke figurerer i oversigten ovenfor.

DI's 2030-plan, hvis man alene ser på de tiltag, der direkte påvirker danskernes (disponible) indkomster.

Det skyldes, at særligt to andre omstændigheder har virkning på, hvor mange penge danskerne har mellem hænderne til forbrug.

- 1. Forbrugsafgifter:** Ligesom f.eks. indkomstskatter har også forbrugsskatter virkning på, hvor mange penge danskerne har mellem hænderne til forbrug. Derfor bør DI's forslag om at sænke elafgiften samt at afskaffe en række mindre forbrugsafgifter mv. også indgå i opgørelsen af, hvilken effekt DI's 2030-plan har på danskernes forbrugsmuligheder.
- 2. Lønudvikling:** Derudover indeholder DI's 2030-plan en række skattelettelser mv., som gavner erhvervslivets produktivitet og overskudsgrader. Ligesom centraladministrationen medregner DI derfor en positiv effekt på danskernes lønudvikling ved, at den forbedrede produktivitet, som følger af DI's 2030-plan, resulterer i stigende lønninger til danskerne.³

På den baggrund opgør DI både de fem ovennævnte direkte effekter på danskernes disponible indkomster samt følgende tiltag og effekter, som påvirker enten den disponible indkomst eller forbrugsmulighederne;

1. En generel lønfremgang som følge af forbedrede konkurrencevilkår for erhvervslivet.
2. En generel lempelse af husholdningernes elafgift.
3. En indeksering af afgiften på cigaretter med udgangspunkt i det nuværende prisniveau på ca. 55 kr. pr. pakke.
4. Afskaffelsen af en række mindre forbrugsafgifter, heriblandt afgifterne på kaffe, konsumis, glødelamper mv.
5. Skattestop på en række alkoholafgifter.

Opgjort på denne måde, vil alle indkomstgrupper⁴ opleve at få flere penge mellem hænderne til forbrug som følge af DI's 2030-plan. Det fremgår bl.a. af figuren nedenfor.

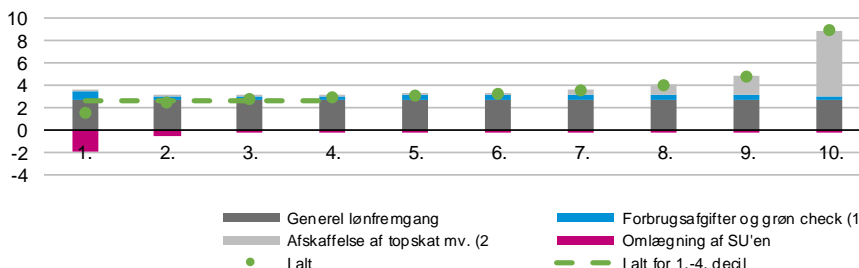
---

³ Se bl.a. Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 540 af 1. juli 2020

⁴ I en decilfordeling er befolkningen rangordnet efter størrelsen af deres indkomst og opdelt i 10 lige store grupper. Den tiendedel, der tjener mindst, tilhører 1. decil mens den tiendedel, der tjener mest, tilhører 10. decilgruppe.

Alle indkomstgrupper vinder på DI's 2030-plan

Ændring i forbrugsmuligheder ved uændret forbrug efter indkomstdecil som følge af DI's 2030-plan
Pct. af disponibel indkomst

Oversigten indeholder tiltag der påvirker hhv. direkte beskatning, indirekte beskatning og den generelle lønudvikling i samfundet. Figuren viser ændringer i forbrugsmuligheder ved uændret forbrug. Normalt indeholder beregninger af ulighed i indkomst ikke afgifter målrettet husholdninger. Her medregnes hvordan uligheden i indkomst påvirkes af en ændring i den disponible indkomst, der svarer til den marginale ændring i afgiftsbetalingen, men hvor der ses bort fra betalingen af andre afgifter. (1 Afskaffelse af grøn check, afskaffelse af diverse afgifter, skattestop på alkohol, indeksring af cigaretafgifter og lempelse af elafgiften. (2) Afskaffelse af topskat, ingen modregning af arbejdsindkomst i folkepension samt lavere og mere ensartet kapitalbeskatning.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Finansministeriet og Skatteministeriet

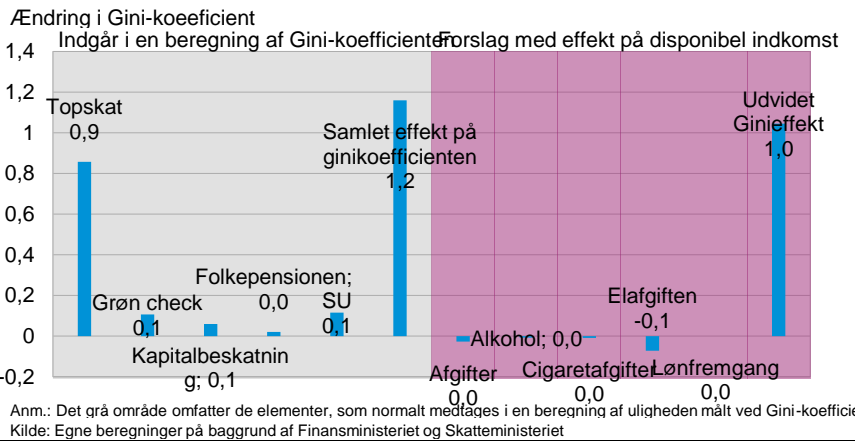
Alternativ beregning af gini-koefficienten.

Som supplement til den ovenfor angivne virkning på gini-koefficienten på 1,2 procentpoint kan det derfor være meningsfuldt at medtage de øvrige effekter af DI's 2030-plan, som har indflydelse på forbrugsmulighederne i det danske samfunds forskellige indkomstgrupper.

Illustrativt kan der således beregnes en samlet virkning på gini-koefficienten, hvis man medtager effekten af de forslag, der har indirekte indflydelse på danskernes indkomster og forbrugsmuligheder via bedre lønudviklinger eller lavere forbrugsafgifter. Beregnings-teknisk omregnes tiltagene til en tilsvarende marginal ændring i afgiftsbetalingen, men hvor der ses bort fra betalingen af andre afgifter.

Denne beregning er foretaget i figuren nedenfor, hvor der i det grå område er omfattet de elementer, som indgår i en beregning af gini-koefficienten. Det ses, at effekten netop er en stigning på 1,2 procentpoint ved DI's 2030-plan. Men hvis man medtager effekten på den disponible indkomst ved de yderligere fem forslag fra planen, så falder ændringen i den "udvidede" gini-koefficient til 1,0 procentpoint, som det ses i det rødlige område.

Gini-effekt på 1,0 pct.-point, hvis alle effekter regnes med
 Effekten af forslagene fra DI's 2030-plan på gini-koefficienten

Med DI's 2030-plan forventes det, at 37.500 fuldtidspersoner vil blive løftet fra overførselsindkomster til beskæftigelse. Det vil forventeligt være med til at mindske uligheden i samfundet, da disse personer får en stigning i indkomsten.

Denne effekt er dog ikke medregnet i beregningerne af indkomsteffekterne i planen. Såfremt det medregnes, ville uligheden i samfundet blive mindre.

På de følgende sider beskrives forudsætninger og beregningsantagelser for hvert af de forslag, der indgår i beregningen af de fordelingsmæssige konsekvenser af DI's 2030-plan.

Forudsætninger og beregningsantagelser

Generel lønfremgang

Indkomstvirkningen af den generelle lønfremgang i samfundet er beregnet ved, at der for initiativer målrettet erhvervslivet i bred forstand skønnes en indkomstvirkning med udgangspunkt i, at umiddelbare erhvervsrelaterede skattelettelser bliver nedvæltet i private lønninger og herefter på de offentlige lønninger og overførslerne via hhv. reguleringsmekanismen i de offentlige overenskomster og satsreguleringen.

Det vil sige, at den relative virkning på de disponible indkomster for alle i befolkningen, med betydelig usikkerhed, svarer til den umiddelbare virkning på de offentlige finanser af initiativerne som andel af de samlede disponible indkomster. Initiativer målrettet erhvervslivet er således antaget fordelingsmæssigt neutrale.

Anvendes dette princip på forslagene i DI's 2030-plan, fremkommer en stigning i den disponible indkomst på 2,7 pct. for alle indkomstgrupper.

Kilder:

- Svar på Skatteudvalgets spørgsmål nr. 540 af 1. juli 2020.
- Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 af 19. september 2019.

Afskaffelse af grøn check

Afskaffelsen af den grønne check medregnes i regi af DI's beregninger som en direkte virkning på danskernes disponible indkomst, da Finansministeriet bruger samme metode i en række ministersvar.

Ændringen i forbrugsmulighederne ved en afskaffelse af den grønne check er baseret på udleveringsnotitsen "Justering af grøn check" af 19. november 2019 fra Skatteministeriet og Finansministeriet. Heri fremgår faldet i den disponible indkomst ved en afskaffelse af den grønne check i figur 2 i notatet.

Kilde:

- Justering af grøn check, 19. november 2019, Skatteministeriet og Finansministeriet.

Lempelse af elafgiften

I DI's 2030-plan foreslås en markant lempelse af husholdningernes almindelige elafgift, som indirekte påvirker de disponible indkomster. Lempelsen på ca. 26 øre/kWh foreslår DI finansieret ved en samtidig afskaffelse af den grønne check, således at de to forslag til sammen medfører en provenuneutral omlægning.

Kilde:

- Skatteøkonomisk Redegørelse, 2019 (Kapitel 5).

Diverse forbrugsafgifter (cigaretter, alkohol, kaffe, is mv.)

Finansministeren har i februar 2020 afgivet svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 (Alm. del) af 19. september 2019. I det svar er der foretaget ulighedsberegninger på DI's forslag om afskaffelse af diverse afgifter, skattestop på alkohol og indeksering af cigaretafgifter.

Ved indekseringen af cigaretafgifter ender DI på en marginalt lavere pris for en pakke cigaretter end regeringens politik i 2030. Det skyldes, at DI foreslår en gradvis indeksering af cigaretafgiften med udgangspunkt i det nuværende prisniveau på 55 kr. for en gennemsnitlig pakke cigaretter, hvor regeringen til sammenligning lægger op til

en yderligere forhøjelse af afgiften svarende til, at prisen på en gennemsnitlig pakke cigarettene stiger til 60 kr. fra 1. januar 2022. Det medfører en marginalt mere positiv indkomstvirkning af DI's cigaretforslag end den nuværende lovgivning.

Kilde:

- Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 af 19. september 2019.

Topskat

Fordelingseffekten af en fjernelse af topskatten er bl.a. baseret på en række ministersvar fra Finansministeriet, der opgør indkomsteffekten ved en afskaffelse af topskatten efter 2022-regler, dvs. ved en fuld indfasning af Aftale om Skattereform fra 2012. I denne aftale forhøjes bl.a. topskattegrænsen og beskæftigelsesfradraget, hvilket har indflydelse på de økonomiske effekter ved en afskaffelse af topskatten.

I forhold til de kildeangivne ministersvar er der dog justeret på effekten på 1. decil, da der her internt er meget stor spredning, og at der år for år kan være iværksættede og virksomhedersejere, der ikke trækker indkomst ud af deres virksomhed og lignende. Her er indkomsteffekten derfor, efter dialog med Finansministeriet, sat til 0,06 i stedet for 0,21. Vi skønner altså en lavere effekt på de fattigstes indkomst end i det officielle svar.

I indeværende beregninger anvendes disse effekter på den disponible indkomst fra 2018.

Kilder:

- Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 69 af 19. december 2012.
- Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 af 19. september 2019.

Lavere og mere ensartet kapitalbeskatning

DI foreslår en lavere og mere ensartet kapitalbeskatning, som medfører, at skatten på kapitalindkomst reduceres til 24,9 pct. uanset størrelse, og uanset om der er tale om positiv eller negativ kapitalindkomst.

Fordelingseffekten af forslaget er regnet med udgangspunkt i Danmarks Statistiks indkomstdata samt en række udvalgte spørgsmål vedr. forsimpning af kapitalbeskatning.

Kilder:

- Svar på Skatteudvalgets spørgsmål 222 af 1. februar 2018.

- Svar på Skatteudvalgets spørgsmål 227 af 22. januar 2019.
- Svar på Skatteudvalgets spørgsmål 347 af 10. april 2018.

Afskaffelse af lønindkomstregulering af folkepensionen

DI foreslår i sin 2030-plan, at det nuværende loft over lønindkomstreguleringen af folkepensionen fjernes.

DI bygger sine estimater for indkomstvirkningen af forslaget på svar på Finansudvalgets spørgsmål 62 af 19. september 2019. Beregningerne er i besvarelsen ikke opdelt på indkomstdeciler, men denne opdeling er efterfølgende tilsendt fra Finansministeriet.

Kilde:

- Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 af 19. september 2019.

Omlægning af SU'en

DI foreslår i sin 2030-plan, at SU'en omlægges. Der er regnet på effekten af en omlægning af SU som stipendier til et lån for kandidatstuderende.

DI bygger sine estimater for indkomstvirkningen af forslaget på svar på Finansudvalgets spørgsmål 62 af 19. september 2019. Beregningerne er i besvarelsen ikke opdelt på indkomstdeciler, men denne opdeling er efterfølgende tilsendt fra Finansministeriet.

DI bemærker i forbindelse med forslaget, at den beregnede tilbagegang i den disponible indkomst for særligt 1. indkomstdecil (hvor der er mange studerende) skal ses i lyset af, at hverken nuværende eller fremtidige kandidatstuderende vil opleve en reel nedgang i deres disponible indkomst, idet de vil få det samme udbetalt i SU (og SU-lån, i det omfang de benytter det).

Det beregningstekniske tab, der opstår ved, at SU'en for kandidatstuderende ændres fra en overførselsindkomst til en lånefinansieret ordning, vil derfor først være noget tidligere kandidatstuderende oplever senere i livet, når de skal betale SU-lånet tilbage – og hvor de typisk ikke længere vil tilhøre den tiendedel af danskerne, der tjener mindst (1. indkomstdecil).

Kilde:

- Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 62 af 19. september 2019.